

עלון קיבוץ ניר דוד (תל עמל)
אוקטובר 2023

”על זה קָהָה דָּוָה לִבְנוֹ עַל אֵלֶּה חָשְׁבוּ עֵינֵינוּ” (איכה ה', י"ז)

ציור המנדלה: יעל ברקוביץ'

אוקטובר 2023

אוקטובר 2023

מה בעלון

עלון אוקטובר יוצא מאוחר מסיבות מובנות. כמו רבים, גם אני חווה סוג של ורטיגו: קשה להתרכז, קשה להתמקד; חוויה של הצפה והרבה הסחות דעת. כבר חודש שמשפחתי מקיבוץ אילון גרה בביתי ושם המוקד שלי.

שתי תחושות סותרות חיות בי: זוועת השעה וגודל השעה. מתוך הזוועה קמה קהילת ניר דוד על רגליה על מנת לרפא ולתקן. עשרות, עשרות אנשים התגייסו למלא עשרות משימות, בכל תחומי החיים – החומריים, החברתיים, התרבותיים והרגשיים. קמה פה תנועה של עשייה מתוך תנופה מעוררת השתאות.

אני מתבוננת באנשים העושים, הנענים לכל קריאה, מתרנים, מתגייסים, שומרים, הכל עם רצון טוב וחמלה. אני מתבוננת במובילים, הם צעירים, ואני יודעת שהם הבאים בתור להנהיג את הקהילה. ויש לי אמון וביטחון בהם. וזוהי החוויה של גדלות השעה. העשייה שלנו למען המפונים, ולמען הילדים והנוער שלנו, וגם למען השכבה המבוגרת, היא רבה ומגוונת. אי אפשר למצות אותה בעלון אחד. הפעם אני מאירה את חדר האוכל ואת התרבות. בחודש הבא אאיר אנשים ותחומי עשייה אחרים.

באופן חריג, אני משלבת בעלון גם שירים ואיורים הנותנים ביטוי לאסון שפקד את תושבי הדרום, ובעצם את כולנו, להיות לפה לרבים מאיתנו שלא מוצאים את המילים.

חגית זוהרה מנדרובסקי

חֲסֶרָה לִי מֶלֶה לְתֹאֵר

כְּמָה אֵין לִי מְלִים.

מֶלֶה אַחַת נִעְדָּרַת

נִחְטָפָה

מִיִּשְׁהוּ מִפָּרֶק אוֹתָהּ לְאוֹתִיוֹת.

אֵין לָהּ אֵיךְ לְקַרֵּא לִי לְעִזָּרָה.

[התפרסם באתר גלויה, אוקטובר 2023]

בשם קהילת ניר דוד אני משתתפת בצערו של אייל צרפתי, עם פטירת אביו, דוד צרפתי.

סמדר יחיאלי

עלון מס. 10 בשנת 2023,
מס. 2300 למניין עלוני
הקיבוץ

שותפים לעלון: אורי קלס
בועז יפה / ברכה רפמן
הילה דגני / יעל ידידיה
יפתח רונן / כלנית מלכין
מוטי שחר / ענבר דותן
ענת פונרוי-כפרי / ענת
שורץ-גדה / רינה גלר
שלמה גלזר

מברכים: בשמת וטופז
דבורקין / גיתית צין
משפחת צין (גיורא ואלזה)
עיצוב הלוגו החדש:
עדי מידה
ציור מנדלה:
יעל ברקוביץ'
צילומים: בועז יפה / פרטיים
רינה גלר / תרבות
הפקת העלון בגרסת עיתון:
כרמית מוזר-נגלר
תודה מיוחדת ליהודית אייל,
ארכיונאית הקיבוץ,
על ההגהה.

עורכת: סמדר יחיאלי

עלון פנימי, כל הזכויות
שמורות

בועז יפה מספיד את אמו, דליה יפה

הבאנו היום את אימא דליה יפה למנוחות.

בשם כולנו, תודה מקרב לב לכל מי שטרח ובא, חיבק ונישק ונתן תחושה שכולנו חלק מאורגניזם אחד, ואימא באמת נגעה לליבם וחשו געגוע, וגם כאלה שלא הכירו, וטרחו לבוא ולחזק את משפחתנו ברגע שגם אם ידענו שיגיע, הוא קרה באורח די מהיר ואכזרי.

אימא בכל מקרה ידעה והרגישה, אכלה לכולנו את הראש שאוטוטו היא הולכת, סדרה את האלבומים הישנים, הצטלמה ל'אלה הם חייך' עם אמיר ונועה ועוד.

כמה דברים שכתבתי והקראתי בקושי רב מעל הקבר, ושוב, תודה לכל מי שדאג, הגיע, ביקר, שלח הודעות וחיזק.

דליה הייתה אומרת:

אין מה לבכות

אני הולכת אל האור

הלכתי כל כך הרבה שנים

רגלי נשאו אותי, מירושלים, לתל אביב, לאודים, ולגן העדן היפה הזה

שבו, בסופו של יום, אני הולכת אל האור.

ידעתי שיומי יגיע, ושהכול צריך להיות מסודר טיפ טופ

במגירה של כלי התפירה, ובמגירה של קיסמי השיניים

ובהוראות המדויקות להפליא שהשארתי, כתבתי לכם מה

לעשות. זה פשוט מאוד:

הבן אדם שעומד מולכם, לא עומד שם סתם.

לא ההשגחה העליונה שלחה אותו, אלא שזו הזדמנות נהדרת בשבילכם לחייך, להגיד שלום, להתעניין באמת, איך הוא מרגיש, מה הוא אוהב, הזדמנות להישיר מבט ולהגיד לו, אני אוהבת אותך.

אם זו נכדתך האהובה, או השכנה ממול, או סתם אזרח אקראי, יש לכם הזדמנות בלתי חוזרת, לפזר קצת אהבה, ללכת עוד קצת, לכיוון של האור.

אני הולכת אל האור ומשאירה אחרי הרבה הזדמנויות שלא החמצתי, להגיד לאנשים סביבי, שהם פלא אחד גדול.

ושאני שמחה שהייתה לי הזדמנות, לחבק, לנשק, להגיד מילה טובה, לתת תחושה שהרגע הזה לא עבר לחינם.

אני מודה על כל מה שהיה לי, והיה לי המון.

המון רגעים יפים, של פיזור קצת אבקת פיות קסומה, אבקה של חיוך ורוגע לעולם.

גם אם ידעתי מכאוב, וחסרתי פה ושם, וכאבתי, ובכיתי, ידעתי להישיר מבט אל הכאב, להביט קדימה, ללכת הלאה, ללכת אל האור.

השארתי לכם הכול מסודר, בדרכי שלי.

מה שאני רוצה להגיד לכולכם, שאני מודה על כל רגע.

תנסו לאהוב את מה שיש, ולא לכעוס, לא לקנא חלילה, ולא לכאוב את מה שאין.

הביטו סביב, וראו את היופי בכל פינה, אם אתם לא רואים אותו, כנראה שלא הסתכלתם מספיק, נסו שנית.

אני סיימתי את פרק חיי על האדמה, לפרקים הייתי הסולנית, לעיתים המנצחת, וחלק מהזמן, ישבתי בקהל ומחאתי כפיים.

אז זהו, הקונצ'רטו הסתיים, המנצח קד קידה אחרונה.

אני הולכת אל האור, ומקווה, יודעת בעצם, שעשיתי כל שיכולתי, לנגן היטב, על המיתרים הקרועים שהיו לי בכינור, ושהמוזיקה נעמה לאוזניכם.

אין הדרן, מתוקף הנסיבות, אבל היה יופי של קונצרט.

בראבו, מחיאות כפיים.

יעל ידידיה (חמדיה) מספידה את דליה יפה

עצב גדול נפל עלינו, חבריה של דליה, עם רגע הבשורה המרה.

החזקנו עצבעות, התפללנו ופיללנו. דבר לא עזר!

את דליה אני מכירה שנים רבות ותמיד בהקשרים של תרבות, אמנות, עשייה חברתית ויחסי אנוש חמים.

הקשר התחזק עם הקמת "חברותא" בעמק לפני 12 שנה, כשדליה הייתה בה מהיוזמות, המתכננות, המעודדות והפועלות. עמוד התווך של החבורה. ולא רק בחוג החברותא, אלא בכלל בגיל עוז, כשהשתתפה בחוגי המועצה, נהנית וממלאת את מצבריה ואת סקרנותה האינטלקטואלית.

אישה יפה חיצונית ופנימית הייתה דליה והיא הביאה לפעילותינו משהו ייחודי.

היא פתחה בפנינו אשנב לעולמה והביאה עמה:

נשיות וחן, רגישות, חוכמה, אלגנטיות, הקשבה לזולת, נועם מחשבה וראייה מחוץ לקופסא, ומעל הכול

– המון, המון אופטימיות שהשפיעה על כולנו והדביקה אותנו בשמחת חיים ובנוחם!

גלוית לב הייתה דליה וידענו (במיוחד בחוג המצומצם של הצוות המוביל) על כל מכאוביה ותלאותיה

מימים עברו ומההווה, אבל אף פעם לא ריחמנו עליה, כי היא לא ריחמה על עצמה. היא לימדה אותנו

לקבל הכול באהבה ובתודה. כן, אפילו את מצבה העגום של המדינה.

נוהגים לומר אחרי המת: "לא נשכח אותך!" אבל הפעם אני יודעת באמת – שלא נוכל לשכוח אישה כמוך, כי השפעה כשלך, אהבה כשלך, עצות כשלך והחיוך – מוטמעים בנו ואותם אי אפשר לשכוח לעולם. הם ממשיכים ללכת עמנו וללוות אותנו באשר נלך! שלום לעפרך, דליה, ותודה לך בשם כל חברי "חברותא".

(חברותא היא קבוצה של בני 70 פלוס מינוס מכל הקיבוצים שמתאספת אחת לחודש עם ארוחה טובה שכל אחד מביא ועם הרצאה / שיחה כלשהי עם אדם מעניין. כך כבר 12 שנים, בין 30 ל-40 איש מתאספים ונהנים מחברה הומוגנית של חבר'ה טובים. דליה הייתה אחת הבולטות ביוזמה, בחברות, בתרומה)

יפתח רונן – רכז משק ותשתיות, לזכרו של בועז אריאלי

בועז אריאלי נהרג בתאונת אופנוע ביום רביעי 25 לאוקטובר. בועז היה המנהל המקצועי, היועץ, והמתחזק של מערכת החשמל בניר דוד במשך שנים רבות.

בשנות עבודתי בניר דוד, בועז היה לי משענת נאמנה: תמיד נכון לכל קריאה, מכיר כל פינה וכל חיבור חשמל בקיבוץ, בן בית בהיכרותו את האנשים ובנאמנותו לניר דוד.

במספר פעמים שהיו תקלות במערכת החשמל וקיבלתי על כך הודעה, התקיים הריטואל בו אני מקבל הודעה ממישהו בקיבוץ, מתקשר לבועז והוא אומר לי: "מה אתה אומר? ... אני כבר בשטח עובד על התיקון."

ביכולותיו, בחוש ההומור, במסירות ובמקצועיות, בועז נתן לי ולכלל הקיבוץ, ידיעה בטוחה שאנחנו בידיים טובות.

מותו הטרגי והפתאומי, מהווה מכה קשה וצער עמוק לכולנו.

תנחומי שלוחים לתמר, לילדים, לאמו ולאחיו של בועז.

יהי זכרו ברוך.

שלמה גלזר – לזכור ודבר לא לשכוח

חיים ילין איש בארי וראש המועצה האזורית אשכול לשעבר, קעקע על זרועו את המספר 7.10.2023 וכתב "לזכור ודבר לא לשכוח". מצמרר. המעשה הזה של חיים הזכיר לי את אמי, טובה ז"ל, שהייתה ניצולת אושוויץ. אבל מספר מקועקע על היד לא היה לה. הגרמנים מסתבר היו אנשים מסודרים, הם היו מעבירים קבוצות של מספרים של אלו שנרצחו בתאי הגזים או מתו, לאלו שהגיעו. רצה הגורל ויום או יומיים לפני שהטרנספורט שלה הגיע באמצע דצמבר 1944 הייתה תקלה בתאי הגזים והרצח נעצר לזמן מה. כתוצאה מכך לא היתה הקצאת מספרים והיא "זכתה" להיות בין 4000 האנשים שנשלחו לאושוויץ ועל זרועם לא נחקק מספר.

אין מחלוקת על מי האחריות

"אני חושב שתפקידו של שר הביטחון משני. אני חושב שתפקידה של מערכת הביטחון משנית. **האחריות על ביטחון מדינת ישראל היא של הקברניט המופקד, ראש הממשלה...** ... אתה נבחר לראש ממשלה על מנת לדאוג לביטחון המדינה... (קטע מעדותו של נתניהו, אז ראש האופוזיציה בוועדת וינוגרד, 2007).

רשעות, ציניות, טיפשות ופאניקה

זוכרים את הפגישה של נתניהו עם נציגי משפחות החטופים. זוכרים שבאמצע הפגישה הצטרף מישהו מזוקן, שאיש לא הכיר והציג עצמו כמי שיש לו קרובת משפחה חטופה ואמר לראש הממשלה שכל העם מאחוריו. אז מתברר שלא חטופים ולא קרובי משפחה, האיש שמואל (זנגי) מידד הוא מנכ"ל ארגון הימין הקיצוני "חוננו" וחברו הטוב הוא חגי בן ארצי, אחיה של שרה נתניהו. אז מעבר לציניות, לפחדנות ולרשעות שעליה כבר נכתב, מה שאני לא מבין זה את הטיפשות! באמת לא מבינים בסביבת ראש הממשלה שבעידן הרשתות תוך זמן קצר יתברר מי האיש ומטרות בואו? לא ברור להם שהנזק יהיה גדול מ"התועלת" המפוקפקת ממילא? כנראה שמישהו וסביבתו הקרובה נמצאים ברמת פאניקה שמשבשת את שיקול דעתו או דעת יועציו.

להתארגן לטווח ארוך

אף אחד לא יודע להעריך כמה זמן תמשך המלחמה בחמאס ואם חלילה תתרחב לצפון. בינתיים יש עשרות אלפי אזרחים שפוננו או איבדו את בתיהם. בהם חברות, חברי וילדי קיבוצים, שמעבר לטרגדיה הבלתי נתפסת שעברו, נשארו בלי בית במובן הכי בסיסי של המילה. כל שגרת יומם השתבשה: לילדים אין מסגרות לימוד או פעילות, למבוגרים אין תעסוקה, לחלקם עסקים מושבתים, חלקם במילואים. בכל קיבוץ מארח התארגנו כך או אחרת לתת מענה ראשוני למפונים, זה "סביר" לשבועיים שלושה. בינתיים גם מגיע החורף. המצב הזה עלול להמשך חודשים ארוכים. **חייבים להתארגן** – לנסות לבצע "החלפות" ולרכז קהילות שלמות בקיבוץ, מלון או מתחם אחד ולארגן להם מסגרות חלופיות בתוך הישובים, להקצות מבנים ללימודים, פעילות ספורט, תעסוקה למבוגרים ועוד, כדי שיוכלו לארגן לעצמם איזו שהיא שגרה שתחזיר קצת שפיות לחייהם עד שיוכלו לחזור הביתה.

פרויקטור תנועתי לשיקום

אולי אני מקדים את המאוחר, אבל למרות ההלם, האבל והזוועה, חייבים לחשוב קדימה גם במצב הנורא אליו נקלענו. ניר מאיר יסיים בעוד כ- 3 חודשים את תפקידו כמזכ"ל התנועה הקיבוצית בתום תשע שנים. אני מניח שעוד תגיע העת לסיכומים. נדמה לי כי המשימה הכי חשובה שתעמוד בשנים הקרובות של התנועה כולה הוא סיוע בשיקום יישובי העוטף ומתן בית למי מהם שלא ירצה לחזור. אני סבור שניר הוא האיש לרכז את המשימה, הוא איש מנוסה מאוד, מקושר, שבא מהתחום הכלכלי, הוא היה יו"ר במספר קיבוצים ב"עוטף" ומכיר היטב את הצרכים והקשיים. אם הוא יאות לקחת על עצמו את המשימה הוא יהיה האיש הנכון במקום הנכון.

כמה גוונים של שחור

עד היום כשאמרו "**השבת השחורה**" התכוונו לשבת ב- 29.6.1946, בה נקט השלטון הבריטי שורה של פעולות נגד הישוב היהודי בארץ. במהלכה עצרו את ראשי הישוב ונרצחו לא מעט חברים. מעכשיו כשאומרים **השבת השחורה** מתכוונים לשבת ב- 7.10.2023 בה השחור הפך לכהה יותר.

הומור שחור

"קבינט כלכלי בראשות יוסי שלי? מנכ"ל משרד רוה"מ זה הומור **שחור**" (פרופ' טרכטנברג).
חבר טוב מאחד מקיבוצי עוטף עזה כתב לי אנחנו מחפשים הקלה בהומור **שחור**, ואלו שמות:
מועצה אזורית **השכול**, מועצה אזורית **צער** הנגב, מועצה אזורית **חוטף** עזה.

רץ ברשתות

"מה שקורה בארץ הוא, שהפתרון למצב, נמצא בידיים של הבעיה"
(אשמח לתת קרדיט למי שכתב את המשפט המבריק הזה).

בנימה אישית

אסיים בנימה אישית: בפעם הראשונה בחיי קשה לי שאני מכיר כל כך הרבה אנשים בתנועה
הקיבוצית. כל כך הרבה נרצחים. כל כך הרבה הלוויות, פשוט אי אפשר לנשום.

על קירות בארי – אנדד אלדד

על קירות בארי כתבתי קורותיה
ממקורות ומעמקים קרועי קר
עת קראו את הקורה בפאב ואורותיה
נפלו לערפל ואפלט לילה ויללה במקור
לתפלה פי נפלו ילדיה ודלת נעולה
לרחמי שמים נושמים שממה ושכול
הורים ללא רחמים מי ינחם פי קלה
לוחשת אל טל ומטר ומתר לבבות למי שיכול
יש נעה רוחשת חשך אך יש שחר והלה

[מתוך: שש שעת שחר, 2016]

אנדד אלדד (99), חבר קיבוץ בארי ששרד את הטבח בקיבוצו.
השיר נכתב לפני 7 שנים, ויש בו מן הנבואה.]

כלנית מלכין חושפת את הפרויקט הדיגיטלי "שמישהו יגיד דבר־מה"

"שמישהו יגיד דבר־מה" הוא קובץ שירה שנולד מתוך הצורך במילים בתקופה של אי־ודאות, אובדן ואבל; מתוך מחשבה שגם אם נדמה שאין מילים, שאין אפשרות לדבר את הכאב – המילים ישנן, ובימים אלה הן נחוצות אף יותר. בקובץ זה יש שירים של כאב ושל דמעות בד בבד עם שירי תפילה ונחמה. רובם שירים שפורסמו בעבר בבמות שונות, בהקשרים שונים, ואחדים נכתבו ממש בימים אלה.

סיון סויסה האדמיניטרי [מנהלת האתר] של קבוצת "המשוררת בעליית הגג" בפייסבוק (גם באינסטגרם) כותבת:

"לאחרונה יצא לי לחשוב הרבה על התפקיד של שירה בתקופות כאלה, אם שירה יכולה להקל מעט, לנחם, לדבר את הכאב, גם כשהוא עדיין לא מעובד במלואו, גם בזמני ההתפרצות שלו, או שאולי זה לא הזמן, ואולי זה מפריע. לאט־לאט התחלתי להבין שדווקא בתקופות כאלה המילים חסרות יותר, הצירוף "אין מילים" נאמר שוב ושוב, ומנגד, נראה שאנשים כמהים למילים. הרשת מלאה בשירים, השיתופים שלהם גוברים ומספר החברים בקבוצה עלה במידה ניכרת בתקופה זו. בין כל ההודעות שקיבלתי על בקשות לעזרה ותרומה של מזון וציוד, היו גם בקשות לכתיבת מכתבים לחיילים ולאזרחים.

לפני כשבועיים צפיתי בריאיון־שיחה של קובי מידן עם תושבת כפר עזה שניצלה (חברה יקרה בקבוצה שלנו. היא דיברה על התרומות הרבות של המזון והציוד שמגיעות אליהם, ובייחוד העוגות, הפחמימות, על הלב הרחב. אבל היא אמרה לו: "אני מרגישה שמי שמביא לי עוגה אומר לי 'אני מפחד'". ושהיא הייתה רוצה שיביאו לה שיר, חיבוק; שזו תקופה שבה צריך לחזק בעיקר את הרוח.

כשסיפרתי לכלנית על הרצון שלי ליצור קובץ שירה ברוח התקופה ולהפיץ אותו, היא ישר אמרה לי: "אני איתך". בשבועות האחרונים אספתי כל מילה שמדברת את התקופה, כל שיר. וזה התוצר הסופי – האסופה נקראת "שמישהו יגיד דבר־מה" – שורה מהשיר "תפילה" של **איריס אליה כהן**. בתחילה חשבתי לכלול בה רק שירי נחמה, אבל מהר מאוד הבנתי שאי־אפשר לדלג על הכאב ועל האובדן. אז הצעה פרקטית אליכם: אם קשה לכם מדי לקרוא כעת שירה של כאב, ואתם צריכים רק נחמה – תדלגו ישר לשער השלישי בקובץ, ותשאירו את האחרים לזמנים שתוכלו להם.

רוב השירים בקובץ לא נכתבו בתקופה זו, והמשוררים.ות אישרו לי להביא את מילותיהם למי שצריכים אותן בתקופה זו, ולנתק את השירים מהקשרם המקורי, גם כשההקשר היה מאוד מאוד ספציפי. ועל כך תודה. תודה גם למי שקראו את הטיוטה והעירו "הערות חכמות".
ותודה לכלנית על העיצוב והאיורים.

מוזמנות ומוזמנים להפיץ...

מי שרוצה את הקובץ במייל – כתבו לי ואשלח.: meshoreret.poetry@gmail.com.

עם ענבר דותן, מנהלת חדר האוכל – שיחה אופטימית

אעדכן את קוראי העלון, כי תוכננה עם ענבר שיחה ארוכה בעלון הנוכחי, על מנת לקבל עדכון על הנעשה בחדר האוכל שלנו, שזכה להתחדש ועוד צפויות לו תוכניות רבות. אלא שבאה המלחמה האיומה וטרפה את חיינו. אחד המקומות המרכזיים שנתנו מענה מהיום הראשון לאורחים הרבים שבאו לחסות בצלנו, הוא חדר האוכל, שוקק אנשים וחיים, על שני אגפיו, מקום שמרכז אליו פעילות התנדבותית רבה ונאלץ להתאים עצמו לנסיבות המשתנות במהירות. חדר האוכל הוא דוגמא להתארגנות מורכבת ודינמית, ששותפים לה אנשים רבים מאוד מהקהילה. ועל כולם מנצחת ענבר.

נפגשתי איתה, נפעמת ואובדת עצות ופתחתי בשאלה: "ענבר, אני אפילו לא יודעת מאיפה להתחיל. איך הדבר הזה עובד?"

כאן פצחה ענבר במונולוג שוטף, ואני מביאה אותו בפניכם כלשוננו:

אני מרגישה שהתקופה הזו, אם אני מסתכלת עליה בחצי חיוך, היא סוג של פיילוט: איך היינו רוצים שחדר האוכל יעבוד ביום-יום. היעד שלנו הוא 350 סועדים ביום על מנת שחדר האוכל יחזיק את עצמו, והנה יש לנו עכשיו סדר גודל כזה של סועדים. התפקיד שלי לדאוג שגם בימי שגרה נגיע למספר כזה. והנה, בוקר אחד גילינו שבמקום להגיש 170 מנות ביום אנו מגישים 350 מנות. בימים הראשונים נגמרו הסלטים והפחמימות, לפעמים נגמרו גם המנות העיקריות או שנשארנו עם עודף של מנות. האיזון שהצלחנו לייצר ביום סטנדרטי בין עודפים לחוסרים – הלך לאיבוד ברגע אחד. מסביבנו מתרחשת מלחמה, הילדים שלנו בבתים, מגיעים לכאן אנשים, חלקם הלומים ועם כל המשתנים האלה צריך להסתדר. נוסף על כך, כל יום הביא עמו שינוי בצורת העבודה; בהתחלה האורחים לא שילמו, ואז כן. בשבוע הראשון והשני הגשנו גם ארוחת ערב והדבר חייב את הצוות הקבוע ליום עבודה ארוך מאוד בין 7.00 ל-21.00. אז התגייסה ענבל ששון שלקחה פיקוד על ארוחות הערב ושחררה לכמה שעות של נשימה את מור (השף הקבוע שלנו) שלא הצליח לגמרי להתנתק וחזר בערב לראות שהכול בסדר. אחרי שבועיים ראינו שהקהל של ארוחות הערב הצטמצם וויתרנו על ארוחה זו. ואז נוצרה שגרת חירום המתנהלת כך:

הצוות הקבוע מונה את **מור מלכה**, שהוא השף והאחראי על הפן המקצועי של הארוחה. שתי רגליים חזקות ויציבות בצוות הם **קייס והילאל** שאחראים על התחזוקה, הניקיון, והכלים, **שיר גולן ואוסי הרצוג** על הקופה ומסביבה, ואני מנהלת את חדר האוכל אבל גם חותכת ומתבלת סלטים בבוקר. והיבט נוסף שנכנס בתקופה זו הוא הרכש – פתאום צריך לרכוש דברים למטבח. כל זה בשיתוף פעולה מעולה עם **ענבר גת** מנהלת הכולבו וצוות הכולבו, שלקחו על עצמם גם את הרכש לחדר האוכל. אנחנו עובדים כמעט כגוף אחד, בסינרגיה שלא הייתה קודם בין הכולבו לחדר האוכל. זה מרגש אותי מאוד. בעצם אנחנו שתי מחלקות של אותה קהילה. **מור** עושה הזמנת ירקות, למשל, והיא מגיעה עם ההזמנה של הכולבו. **חברי צוות הכולבו המקסימים עוזרים לנו** לסדר אותה במקרר שלנו – הם לא חייבים לעשות זאת, יש להם מספיק עבודה, אבל הם רואים באיזו טרֶפֶת אנחנו נמצאים, ולוקחים חלק במאמץ.

בחזון שלי כך זה צריך לעבוד. והנה, מתוך המשבר הזה מגלים אנשים והצלחות. למשל, **שמחה כהן** (אימא של גבי), באה וביקשה לעבוד. ממשימות קטנות של מילוי מפיות, פלפל-מלח וניקוי שולחנות, היום היא האחראית על סידור חדר האוכל לאחר הארוחה. היא מגיעה בכל יום ב- 14.00, אם מגיעים מתנדבים נוספים היא מנחה ומלווה אותם, ובעצם הורידה ממני את האחריות הזו. כך גם **פרידה ומיכאל ידיד ואריה ששון** שבאים כל יום בזמן ההגשה לעזור ולתת יד. הם מעידים על עצמם שהעבודה עושה להם טוב וימשיכו לבוא גם בימות שלום. כאן חשוב לי להדגיש: חדר האוכל הוא של הקהילה. כולנו משתתפים כל חודש במימון אחזקתו. כרגע חדר האוכל לא במיטבו. הצוות הקבוע, המונה ארבעה וחצי אנשים, לא יכול להגיע אל כל מה שנדרש בתחזוקה. התרומה של כל המתנדבים חשובה מאוד וזה מקסים ומרגש. המערך הנוכחי הפועל כרגע בשגרת החירום – בשבע בבוקר מגיעים כשבעה מתנדבים (גברים ונשים) לעבודות מטבח שונות. מיום ליום קשה לנו לגייס את כל המתנדבים למשמרת זו. היא לא קלה. מור לבדו לא יכול להכין את האוכל המגיע מהקייטרינג ולהשלים את הנחוץ למספר סועדים כה גדול.

מהיום הראשון למלחמה נמצא כאן סבא של מור, **ארנסט**, (ראו בהמשך) שנותן יד לכל משימה: תחזוקה, סידור סחורות, מילוי אוכל ועזרה בפינוי הארוחה. גם סבתא של מור הצטרפה אלינו – הם הצלה גדולה.

וזו ההזדמנות להודות לאנשים שעובדים במטבח ובחדר האוכל, מי בהתנדבות ומי בשכר, עובדים קשה מתמיד ומאפשרים לאוכלוסייה ענקית לשבת יחד ולהתנחם באוכל טעים ומזין.

גם מתנדבים מקסימים מהקהילה שלנו כמו: **בשמת דבורקין** שבאה הנה כמעט כל יום, עד שחזרה לעבודתה הקבועה, **רע יפה** שמתוך השבעה על אימו הגיע הנה עם סט הסכינים שלו, **מירי אריאלי**, **תמר מאירי**, **רינה גלר**, **מירי מלכין**, **אילנה פונרו**, **שרגא דבורקין** ועוד רבים, רבים. כולם פה. חלק מהאורחים המפונים באים גם הם לעזור במטבח ובחדר האוכל.

את מערך המתנדבים העצום מרכזת **לאה שוורץ**, ועמה **אורנית קלס**. מטבח לא יכול היה להתקיים בווליום כזה, ללא מערך מתנדבים.

יש יתרון עצום למתנדבים קבועים, שכבר למדו את הנישה שלהם. כך **אריה ששון** שמגיע לעזור ברישום הסועדים ליד הקופה, כך **פרידה** שהתמחתה בהגשת מנות, ו**מיכאל** שהוא בעל ניסיון ועין טובה ועוד לפני התקופה הנוכחית נתן לי טיפים מניסיון רב שנים.

אני משחילה שאלה: מה היינו עושים אם החדר אוכל היה מושבת כשפרצה המלחמה? אפשר לדמיין מצב כזה?

ענבר: אני חושבת שהיו פותחים אותו גם אם היה מושבת. כל מה שקרה פה, לא קרה בדרך ההתנהלות הרגילה שלנו. זה קרה כי יצאנו מגדרנו. גם התיירות באירוח הכפרי וגם אנחנו, עובדי חדר האוכל, יצאנו מגבולות 'הרגיל' שלנו. סיטואציות כאלה מוכיחות את נחיצות חדר האוכל, ומאששות את מה שידענו תמיד – חדר האוכל הוא בזכות הקהילה יותר מאשר רק אוכל. חדר האוכל הוא עמוד השדרה של הקהילה ואני שמחה על הזכות שניתנה לי להוביל אותו. יש הרבה חלומות ותכנונים לעתיד, מה יהיה כשנחזור לימים רגילים. בתכנון לפתוח את חדר האוכל בהזדמנויות שונות נוספות מעבר לארוחת צהרים. חדר האוכל יחזור לייעודו – לשרת קהילה. אני רק המבצעת. חשוב תמיד לזכור שמאחורי כל זה עומדים אנשי ההנהלה ובעלי התפקידים שתומכים במהלך הזה ומבינים את חשיבותו.

נעים להכיר:

מור -

מור עובד במטבח כבר 4 שנים, מימי חברותא: "כשנסגר חדר האוכל הצוות פוזר. ענבר התקשרה אלי כשהייתי באילת ואמרה שיש לי צו 8. למחרת הייתי במטבח. כשפרצה המלחמה דאגו בקיבוץ שלא אקבל באמת צו 8 בתור עובד חיוני."

קיים והילאל -

קיים והילאל, אחים מהכפר דבורייה, עובדים וותיקים שנשארו איתנו מחברותא. כל אחד מהם בעל משפחה, הם עובדים במטבח וחדר האוכל כ- 5 שנים. יום העבודה שלהם התארך מאוד, לפעמים הם מגיעים הביתה כשהילדים כבר ישנים. הנשים בהתחלה ביטאו חשש ועכשיו התרגלו. בדבורייה הרבה אנשים לא יוצאים לעבודה אבל אין תחושת פחד. גם הם מספרים על המתנדבים הרבים שבאים לעזור.

ארנסט ודליה עמיאל -

תושבי בית שאן, גויסו למטבח וחדר האוכל על ידי נכדם, מור, השף הצעיר שמחזיק את המטבח שלנו.

ארנסט: אני בן 67, פנסיונר של צה"ל, הייתי בקבע 15 שנה, איש הצלה. יצאתי לפנסיה בדיוק עכשיו. מור קרא לי ובאתי. אני כאן מהיום הראשון של המלחמה. אני נפעם מההתארגנות של קיבוץ ניר דוד. זה עולם ומלואו מה שאתם עושים. אני נהנה כאן ואמשיך להתנדב כאן כמה שיהיה צריך.

דליה: הגעתי לכאן שלושה ימים לאחר שהתחילה המלחמה. אני סייעת בבית ספר לחינוך מיוחד, עד שחזרה ונפתחה המסגרת הגעתי הנה כבר בבוקר, כשחזרתי לעבודה, אני מגיעה הנה בצהרים.

מור, למה קראתם להם? חשבת עליהם, על הקיבוץ או על שני הדברים?

מור: בעיקר חשבתי על הקיבוץ. יש הרבה עבודה וצרכים מתנדבים. סבא שלי מתנדב על בסיס קבוע, יומי (בשונה ממתנדבים אחרים שבאים לכמה שעות ומתחלפים כל יום). לא צריך ללמד אותו כל פעם מחדש את העבודה. זה חוסך לי זמן ומייעל את העבודה. וגם לו זה טוב.

דליה: ממילא הוא לא היה נשאר בבית בלי מעש.

איזה אנשים אתם פוגשים פה?

דליה: פגשנו אנשים מהדרום שניצלו בנס.

ארנסט: אני פוגש אנשים אסירי תודה. בהתחלה, האנשים שהגיעו לחדר האוכל היו המומים, כמעט בלי תיאבון. עם הזמן אנחנו רואים על הפנים שהם מתאוששים, העיניים פחות עצובות, התיאבון גדל. הם מקבלים כאן חיבוק גדול, וזה מה שצריכים.

אני רוצה להביע בשם קהילת ניר דוד תודה חמה לכל צוות המתנדבים והעובדים הקבועים של חדר האוכל, שעובדים קשה בהכנת האוכל, בהגשה, בשמירה על הניקיון וחזות חדר האוכל, בהתנדבות מלאה ובהתגייסות ללא חשבון, כבר ארבעה שבועות, כולל ימי שישי. חדר האוכל עמוס מאוד, התפעול והלוגיסטיקה אינם פשוטים וכולכם ראויים לכל שבח.

סמדר יחיאלי

ארוחת שישי; תרומת השף

רון יוחננוב שגם בישל, לצד

מתנדבים רבים – חברים

ומפונים

ערבות בוכיות – אביבית כהן

וְאֵת עֲנָפֵי הָעֵרְבָה שְׁאֲגִדְנוּ
 חֲבֹטְנוּ בְּאֶדְמָה
 וְנַעֲנֵעֵנוּ וְחֲבֹטְנוּ
 וְגַם הָאֲמָהוֹת חֲבֹטוּ וְגַם הַיְלָדִים
 וְלֹא יִדְעֵנוּ כִּי מָחָר נִהְיָה אֲנוּ לְעֵרְבוֹת
 וְיִחֲבֹטוּ בָנוּ
 וְנִשְׁאָר זְקוּפִים גְּבוּהִים וְיָפִים
 וְתִשׁוּב הָרוּחַ וְיִשׁוּבוּ גִשְׁמֵי בְרָכָה

[התפרסם באתר גלויה, אוקטובר 2023]

ענת שורץ-גדה – תרבות בימי מלחמה

בבוקר אותה שבת, של השבעה באוקטובר, עוד התכוננו לטריאתלון הניר-דויד, שהיה אמור לחתום את אירועי חג הסוכות. נראה כאילו זה היה בעולם אחר. אבל אז, התחילו החדשות להגיע והבנו שאנחנו במציאות שונה לחלוטין, מציאות של מלחמה. לקיבוץ החלו לזרום אנשים שהתפנו מבתיהם בדרום והוקם מערך שלם של עזרה עבורם. ההתגייסות של אנשי הקהילה הייתה ועודנה מדהימה.

היה ברור שגם לנו, בתרבות, יש תפקיד חשוב בימים מורכבים אלה. מעבר לארגון של פעילויות הפגתיות למפונים ולאנשי הקהילה – המוזיקה, האומנות והתרבות יוצרות חיבור בין אנשים, שמרגיע ומצליח לתת רגע של שקט בתוך הכאוס.

כבר בימים הראשונים של המלחמה, קיבלנו המון טלפונים מאמנים שרוצים לבוא, להפעיל, להופיע, להיפגש ולשמח את המפונים. גם הפניות של אנשים מתוך הקהילה היו מרגשות, והתקיימו ביוזמתם פעילויות מגוונות ונפלאות. כך נוצרו פעילויות מקשת רחבה של עיסוקים החל מאומנויות הבמה ועד למורשת, הדרכה, ספורט, יצירה ואמנות פלסטית.

לאורך כל התקופה הזאת, ניכר היה כי הדברים מאוד דינאמיים ומשתנים, האורחים מתחלפים וכך גם הצרכים העולים מהם בפועל. יש כאן מגוון של אוכלוסיות, מגוון של גילים ואנחנו כל הזמן מנסות להיות קשובות ולזהות מה מתאים להביא ומה ייתן את המענה המתאים ביותר לצרכים השונים, למה שזקוקה הקהילה שלנו ובתוך כך לייצר מעין "שגרה", עם עוגנים קבועים בתוך סדר היום (למשל, הופעה או פעילות לכולם בשעה 16:30, פעילויות בשעות הבוקר לקהל המבוגרים, קבלת שבת משותפת ביום שישי ועוד). נוסף לכך, כדי לנסות ולעשות קצת "סדר" לאורחינו בתוך הצפת המידע שהייתה, בנתה **אורית** (אחותה של גלי אשכנזי) אתר אשר מרכז את כל הפעילויות השונות ואת כל המידע הנדרש להם (שעות פתיחה וכו'). אורית דואגת לעדכן אותנו בכל יום. תודה גדולה לאורית שנרתמה למשימה ועוזרת לנו מאוד!!

מצידנו, צוות התרבות, גייסנו למילואים שתי נשות תרבות ותיקות ומנוסות: לירון ויטמן ואורית אנוך, שמיד הצטרפו אלינו ועזרו בכל התכנון והארגון של הפעילויות. הצטרפה אלינו גם נטע, שמשתייכת לפרויקט שנקרא "ספינת האור" אשר הוקם עם תחילת המלחמה ומטרתו לחבר בין קהילות הזקוקות לתוכן בימים מאתגרים ומורכבים אלו (הופעות, סדנאות, הפעלות וכו') לבין האמנים וספקי התוכן ודואג לקיום האירועים מקצה לקצה בהתנדבות. נטע מביאה אלינו הרבה הופעות ואומנים מעולים ואנחנו מודים לה מאוד.

רוצות להוסיף גם תודה ענקית לנמרוד וגנר ולשמוליק, שעובדים ערב, ערב בהתנדבות בהקמת הגברה ותאורה לכל ההופעות הנפלאות שמגיעות אלינו. הם עושים את זה במקצועיות רבה ומכל הלב. תודה!

ולסיום, אנחנו עם הפנים לחנוכה, ובתוכו העלייה לקרקע של ניר דוד. בכוונתנו לציין השנה את היום הזה, באופן שיתאים, כמובן, ובשילוב אורחינו היקרים שנמצאים איתנו.

מאחלות שיגיעו אלינו ימים של שקט במהרה,
הילה וענת

קבלות שבת

מופעים; אין סוף הופעות של שירה, נגינה,
הרכבים, להקות, בפנים, בחוץ, על במה, במשאית,
על דשא המרפאה, דשא חדר האוכל, דשא מזרחי.

אוקטובר 2023

”מתנות קטנות

מישהו שלח לי מתנות קטנות

רסיסים של כוונה עיגולים של אמונה

מתנות קטנות” [נועם חורב]

חברים וילדים מספרים ועושים

רינה גלר

תודה

לפני עשרים וארבע שנים, יום לפני חתונתי, צעדתי על הגשר הכתום והרגשתי איך רגלי מצמיחות שורשים.

מצאתי לי בית.

משך השנים התחזקה התחושה.

ועכשיו – החל מהשבת האיומה הזאת אני מסתכלת בהשתאות על העשייה הרבה, האחדות והנתינה האין סופית ומתמלאת בגאווה.

מרגישה זכות גדולה להשתייך לקהילה מופלאה שכזאת.

אשרי המקום שאלה אנשיו.

[התמונה צולמה בבוקר מוקדם, יומיים אחרי השבת הארוכה. היופי עוצר הנשימה של הזריחה

התערבב עם שובלי מטוסי הקרב]

ענת פונרו־כפרי

צמידים של תקווה תוצרת בית

תודה לכל השוזרות

תודה לאלה נגלר וכל דודיה

על פתיחת מפעל קליעה מקומי בכחול לבן:

50 צמידים הועברו לחיילים בחזית.

רגע של התפעמות

על מוחות וכוחות מבית

מילה טובה, תודה למיכל בז'רנו שיזמה ורקמה רשימה ברמה.

תודה למיטב צוותי ההוראה השונים שהמשותף לכולם הוא הרצון להירתם ולקדם את הילדים והנוער בימים מורכבים אלו שבית ספר איין.

אז נכון שקיבלנו קוד אזורי – "אור ירוק" ונראה שילדנו שבים אט אט ומתרגלים את השגרה המוכרת להם בבית הספר, ועדיין טוב לשמור הפרטים גם לימים טובים ושקטים.

שוב תודה,

אנחנו ציבור ההורים.

מיכל בז'רנו – יוזמת ומתפעלת את קבוצת הוואטסאפ "ניר דוד זה לתמיד"

בתקופת המאבק על האסי, חשבנו על יצירת קבוצה של בני הקיבוץ לדורותיהם, בארץ ובחו"ל, שחיים מחוץ לקיבוץ. אספנו שמות, טלפונים ומיילים ויצרנו קבוצה שקטה שזכתה לשם: **"ניר דוד זה לתמיד"**.

הקבוצה שותפה במה שעברנו בתקופה זו, בקטעים שפורסמו בכלי התקשורת ובהחלטות בתי המשפט. אחר כך הגיעה הקורונה. גם בתקופה זו שיתפנו את מה שעברנו.

בימים כתיקונם, הקבוצה מקבלת את עלוני הקיבוץ. ובימים טרופים אלה, חזרנו לספר על הנעשה אצלנו: על קבלת המפונים מהדרום ומהצפון, על ההתגייסות הגדולה למענם ועל הניסיונות לחזרה ל"שגרת חירום".

חלק מהבנים מגיבים בדרך זו או אחרת ואלה השואלים שאלות, מקבלים תשובות. לאחרונה קיבלנו תרומה כספית לטובת טיפולנו במפונים.

אם "פספסתי" בן קיבוץ המעוניין להצטרף לקבוצה, אצרפו בשמחה.

מהקבוצה "ניר דוד זה לתמיד", כתב יוסי צין:

אין לי חדר בקיבוץ, אבל יש לי חדר בלב לקיבוץ.

מתוך הזוועה, כשכולם רצים, יורים ותורמים לכל הכיוונים, הבית שלנו קם ועשה את מה שכל כך מובן למי שגדל כאן – פתח את שעריו ללא חשבון וקלט מאות מפונים מכל קצות הארץ.

רק העשייה תחלץ אותנו. אני תמכתי כספית בקיבוץ ניר דוד שקולט מפונים. זה המעט שאפשר לעשות מרחוק. ואתם? חזקו ואמצו!
יוסי צין (צינברג).

על הדשא, על שפת המים, אקליפטוס
לבן בלט כלפי שמיים.
על אחד הענפים,
נחו ארבעה יונים.
לרגע הסטתי מבט,
על הענף שלושה בלבד
תהיתי,
קיוויתי,
אולי עפה היונה
להביא ענף של זית במקורה?
אולי יבוא השלום והשלווה
וייעלמו קולות המלחמה?

ברכה רפמן – אנ"י ילד / אנ"י ילדה (מתאים לשגרה, ועל אחת כמה וכמה לשגרת מלחמה)

עד כמה חשובה תחושת השייכות?

"תחושת השייכות היא כאוויר לנשימה לילד/לאדם" כתב הפסיכולוג החינוכי אלפרד אדלר*

כדי להרגיש טוב בחיים, כדי שנהיה במצב של רווחה גופנית ונפשית, אנחנו חייבים שתהייה לנו תחושת שייכות לבני אדם בסביבתנו. היעדר תחושה זו פירושה בדידות וחוסר טעם בחיים. כך אנחנו, וכך ילדינו. יש שיאמרו, "נו, כל זה מוכר וידוע. הרי ברור לכל ילד שהוא שייך להוריו ולמשפחתו. מה חדש?" אכן, הילד והילדה יודעים שאלה הם הוריהם, שיש להם אחים ופעמים רבות גם סבים, דודים ובני דודים וקרובים – משפחה קטנה או גדולה, אך האם קיימת בהם אותה תחושה בסיסית ומכרעת של שייכות? האם הם חיים בביטחון מלא במקומם במשפחה?

לפעמים מתעורר ספק אצל הילדים שלנו, שמערער את תחושת השייכות שלהם. נראה להם לעתים, שלא רואים אותם, לא מקבלים אותם כפי שהם, לא לוקחים אותם בחשבון, לא מתעניינים בהם ואפילו... אולי לא אוהבים אותם??

ילדים בעלי תחושת שייכות ברורה ויציבה גדלים עם דימוי עצמי גבוה והם פנויים לכל מה שהחיים מזמנים לו – משימות של שגרה, עזרה ושיתוף פעולה במשפחה, למידה, חברים ועוד. למה זה קורה? הנה כמה סיבות אפשריות:

- הילד חולק את הוריו עם אחיו, ובאופן טבעי תשומת הלב מתפזרת ביניהם.
- ההורים עסוקים בפרנסה, ויש זמן קצר ומצומצם לתשומת לב אישית כלפיו, כזו שמתקיים בה זמן של אחד-על-אחד.
- ההורים הם שמנהלים את כל המתרחש בבית, הם שקובעים ומחליטים עבור הילד דברים הנוגעים לחייו, לא תמיד לרצונו.
- לעיתים אנו ההורים כועסים, נזופים ומבקרים את הילד על התנהגותו, והוא מתכנס בתחושה שהוא מופלה לרעה או אינו אהוב.

* אלפרד אדלר – רופא יהודי אוסטרי (1870 – 1937) מייסד הפסיכולוגיה האינדיבידואלית. התיאוריה האדלריאנית רלוונטית גם בימינו, היא נלמדת במכון אדלר ובמסגרות רבות ומיושמת בארץ ובעולם.

כל אלה ועוד הם חלק ממציאות החיים במשפחה ויחד עם זאת, הם עלולים, שלא במודע, ליצור אצל הילדים תהיות לגבי מידת האהבה של ההורים אליהם, ולעתים גם חוסר ביטחון לגבי עצמם ולגבי השייכות שלהם להוריהם ולמשפחה.

את תחושה השייכות הזאת יש איך לחזק ולטפח.

ראשי התיבות **אניי** (**אהוב נחוץ יכול**) מקפלים בתוכם את התורה כולה, ואם נשכיל לשים לב לכל אות ואות נוכל לטפח את השייכות ואת הערכים החשובים הנלווים לה.

א – אהוב (מלים ומחוות שחוזרים עליהם באופן כן ואמיתי פעמים רבות, שמראות לילד באופן ברור וחד משמעי שהוא אהוב: "אני אוהב אותך", "כיף לי איתך", "נעים לשוחח איתך", או - חיבוק ארוך, נשיקה וכיו"ב).

נ – נחוץ (משימות קטנות שאנו מבקשים מהילד המשדרות שהוא נחוץ ובעל משמעות להתנהלות הבית, מבלי שיתפרשו כדרישה, ואחריהן פירגון מילולי על העזרה "סידרת את המשחק, וזה מאוד עזר לי" "הוצאת את הכלב לטיול וזה עזר לנו מאוד להתארגן מהר ליציאה הבוקר" "הנחת את הבגדים בסל הכביסה, וזה ממש מקל" וכד').

י – יכול (למשל, לבקש מהילד לעשות משהו או לשתף אותו בעשייה איתכם ההורים/האחים, עשייה כזו שתוכיח לו שרואים את היכולת שלו, ולפרגן לו על כך באופן מילולי: "חתכת את הירקות מעולה, הסלט נראה ממש נהדר!" "עזרת לסבתא להוריד אפליקציה לנייד, אתה ממש טוב בזה!" "אספת איתי את העשבים מהגינה, ואפילו סידרת את ההשקיה, כל הכבוד!").

ולסיכום, **אניי** = **אני**. "אני כפי שאני". אני שלם ומורכב כבן אדם, יש בי הכל מכול. במודעות לאני כזה טמון המסר, שאנחנו, ההורים, מכירים את המורכבות האנושית של הילד; את ההיבטים החזקים שלו, ואת אלה בהם הוא פחות חזק. הילד לומד שמקבלים ואוהבים ומעריכים אותו כפי שהוא. נוסף לכך, כשנותנים תשומת לב מילולית דווקא לחוזקות, מגבירים את תחושת השייכות שלו ומחזקים בו דימוי עצמי חיובי (למשל, "כל הכבוד שהחזרת את הנעלים למקום" "אני מעריך את ההתמדה שלך בחוג" "אתה משחק כל כך יפה עם החבר שלך" "שמעתי מהמורה שעזרת לחבר" "אני שמח שאתה מכין שיעורים באופן עצמאי" וכד').

פעילות ילדים ונוער; חומרי טבע, יצירה, ציור קיר, מתקנים, ריקודים, סדנת תיפוף, פסיפס, שעת סיפור, תנועת נוער, ציור על רחבת הכלבו.

תפילה לאישה הניבעת אליו ממסך הטלוויזיה/מפל י.

לך
המובלת ביד גסה
מהר מדי, אל לא-נדע, אל לא-נסלח
לך
המניחה יד ורכה
על שערות ילדמה, להדגים: כך
שיהא כלאך רך
וקצר, בבקשה קצר,
ושקט, בבקשה שקט,
ושנכשר תוכל לו, בבקשה, בבקשה, שתוכל,
שלא ירבו סימנים על גופך העדין
על לבך המואר
שלא יפרס אמונה הבוטח
ביום המחר.

פורסם בקבוצת הפייסבוק המשוררת בעליית הגג.

מפל י, מהמיזם הדיגיטלי "שמישהו יגיד דבר־מה"

יערה עשת, child with
mother, אוקטובר 2023
[התפרסם בעיתון הארץ]

יערה עשת, save the children, אוקטובר 2023

[התפרסם בעיתון הארץ]

ביטחון שדה – טל בלו

אני כותב לו
באך במקום בא"ח (בסיס אמון חטיבתי)
ויד הדוד של אסתר המלכה
במקום יד מרדכי
אני כותב שדה חרוש חזק
במקום ניר עוז
ועזרה במקום סעד
וכותב
אני אוהב אותך
במקום אבא

[השיר נכתב בעקבות שיחה עם בנו, לוחם

בסיירת צנחנים. התפרסם בעיתון הארץ]

לבני חודש אוקטובר

שרגא דבורקין בן 70

לאבא שלנו

מזל טוב ליום הולדתך ה-70

השאר כמו שאתה: נדיב, טוב לב, ותמיד שש לעזור לאחרים.

המשך לשמחה, לחגוג וליהנות מהחיים.

מאחלות לך עוד הרבה צחוקים, הרפתקאות וריגושים,

ושנחגוג לך עוד הרבה ימי הולדת עגולים.

אוהבות, בנותיך בשמחה וטופז

גיתי צין בן 70

האבא הטוב בעולם, עם לב נדיר
ומחשבה רגישה שאמנם נחשבת בשקט
יחסי, אבל ניתנת בנדיבות לכל אחד,
לפי יכולתו הרבה של אבא שלנו –
ובהתאם לכמה שהאחר צריך.

מי ידע שה-7 באוקטובר יהיה תאריך שייכתב בדם. נולדת ב-7 באוקטובר 1953. בבוקר הראשון ליומה
השני של מלחמת יום הכיפורים, "חגגת" 20 בחזית הסורית. והשנה, בשבת, איך כתבת לנו –
"50 שנה ולא למדנו כלום".

אז מדינה בצד – למדנו ממך הרבה והמון, את כל התכונות הטובות שיש לאדם להציע וגם הומור למביני
עניין ועוד מלא דברים. רק שניים מתוך ארבעתנו זכו בעיניים שלך, אבל מטוב ליבך כולנו זוכים.
מאחלים לך שנים רבות של בריאות טובה, שמחות גדולות ושמחות קטנות של יום חולין; קפה טוב, מוזיקה
ומזג אויר טוב.

מזל טוב ליום הולדתך ה-70!

גיתית צין

נועם צין בן 10

לנועם היקר מזל טוב ויום הולדת שמח.
אוהבים אותך ומאוד גאים בך
אבא, אימא וכל המשפחה

רק נולדו

בר עזרא זמיר, נולדה ב-6.10.23

בת שלישית לזוהר ואלי, אחות של רנה ונור
נכדתם של מאיה ודב זמיר, זיכרונם לברכה

כרמל דגני פארקש, נולד ב-12.10.23

בנם של רוני ואייל
נכדם של אסנת ורמי דגני

פלג ברקן, נולד ב- 18.10.23

בנם הבכור של יובל ברייר ויובל ברקן

נכד ראשון של אתי ורון ברייר

נין ראשון של גיטה ברייר

לזכר חברינו, בנינו והורינו שנפטרו בחודש אוקטובר (תשרי-חשון)

שם הנפטר	תאריך לועזי	תאריך עברי
בת עמי אשכנזי	6.10.1968	י"ד תשרי תשכ"ט
יעקב גפן	21.10.1972	י"ג חשון תשל"ג
דני ברקוביץ	10.10.1973	י"ד תשרי תשל"ד
גיזה ורדינה	9.10.1981	י"א תשרי תשמ"ב
נורברט כרמי	11.10.1988	ל' תשרי תשמ"ט
אטקה סלפטר	16.10.1992	י"ט תשרי תשנ"ג
קלמן כץ	29.10.1992	ב' חשון תשנ"ג
פרידה שפירא-ארטל	15.10.1994	י' חשון תשנ"ה
יצחק מובשוביץ	11.10.1995	י"ז תשרי תשנ"ו
גולדה יעקבי	3.10.1997	ב' תשרי תשנ"ח
זאב אברהמי	24.10.1997	כ"ג תשרי תשנ"ח
אברהם דודזון	18.10.1998	כ"ח תשרי תשנ"ט
אברהם נשר	18.10.2002	י"ב חשון תשס"ג
אלה (שרה) מאירוביץ'	18.10.2004	ג' חשון תשס"ה
שושנה שריג	1.10.2007	י"ט תשרי תשס"ח
אהרון סגל	23.10.2007	י"א חשון תשס"ח
גבי כרמל	10.10.2008	י"ב תשרי תשס"ט
דוד שחר	5.10.2009	י"ז תשרי תש"ע
יעל זונשיין	27.10.2011	ל' תשרי תשע"ב
אריק ברטל	15.10.2013	י"א חשוון תשע"ד
ירחמיאל דבורקין	22.10.2013	י"ח חשוון תשע"ד
קנט וגנרט	15.10.2014	כ"א תשרי תשע"ה
לאורה מזור	09.10.2016	ז' תשרי תשע"ז
דליה יפה	5.10.2023	כ' תשרי תשפ"ד

תשבץ הגיון – הוריקן [אורי קלס]

6		5		4		3	2	1
					8			7
	12		11		10			9
			15			14		13
							16	
19			18					17
	22			21				20
		24		23				
		26						25

ה ג ד ר ו ת

מאונך

מאוזן

1. לא אכל. נגד טנקים אפשר לשים מלט (4)
2. סוגים של בהמות סוטים (ש) (7)
3. + "9 מאוזן" המעגל ישוב ויתפוס שלוה (4)
4. התנהג באוטו בלי התף (3)
5. הדמות הזו ופרנסה השתנו והיא לא רצויה (6)
6. סורס אחרת אחרי שפיזרו חומר הדברה (4)
8. סופר די משונה שמופיע לפעמים (6)
11. באות לים עם הרבה כוח (6)
12. יש לי בונטון ומשאף (2)
14. חול נקי מתערבב עם מי ביוב (6)
17. בין חמצן אדום ונפוח (4)
19. התיש לא יהודי (4)
21. נגמר, מספיק בשלמות (3)
24. בקיצור, זה המקום הכי גבוה (2)

1. לא אכל, אבל גדל באדמה (ש) (3)
4. נמנה 2 מזלות (5)
7. ותיק במקצוע, אך נמצא בבריחה (5)
9. ראו "3 מאונך"
10. סוג אפס שהסתבך עם פרשת ריגול זו (מ) (6)
13. הסתבך ו... אקט אכל אותה (4)
15. אם היה בורח... יש לו מזל (2-2)
16. בן אדם בקורט בנסיעה על המדרכות (7)
17. באנגליה זה כלול בבן הזה (4)
18. הולם ובחוש תרתי משמע (4)
20. בין זה שלא מספיק לתו חי לפרנסתו (6)
22. צדיקים (2)
23. נותן סטרטר (5)
25. בנים, אולי נקבל את זה (5)
26. נכשל בגז והחביא זאת (3)